

Zprávy, informace, oznámení

Medaile J. Janského

Bronzovou medaili MUDr. J. Janského, udělovanou ČČK desateronásobným dárcům krve, předal děkan PŘF UP doc. RNDr. J. Lasovský, CSc., na zasedání AS PŘF Elišce Vrzalové z Katedry experimentální fyziky PŘF a studentům PŘF Petru Horáčkovi, Josefu Roušarovi, Gabriele Zedníkové a Arnoštu Židkovi.
Red.

AAA 56 v Olomouci

Konference **Arbeitstagung Allgemeine Algebra-Workshop on General Algebra** se koná pravidelně dvakrát ročně po dobu již 28 let v Německu u Rakousku, a to za účasti přední světové algebraické veřejnosti. Od roku 1993 usiluje naše pracoviště o možnost uspořádání této konference na půdě Univerzity Palackého. Situace nebyla zdaleka jednoduchá, neboť přední německá a rakouská pracoviště zvažovala jak naši odbornou úroveň, tak i připravenost k této akci. Probíhala tedy vlastně jakási „akreditace“ nikoli institucionální, ale delegovaná přední evropskou elitou v našem oboru. Konečně loni bylo rozhodnuto, že 56. konference z této řady bude uspořádána poprvé mimo německy mluvící země – **Katedrou algebry a geometrie Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci**. Konference 56. Arbeitstagung Allgemeine Algebra proběhne ve dnech **11. – 14. 6.** v budově kateder matematiky PŘF UP v Olomouci-Hejčíně. Přihlášeno je 56 algebraiků z Německa, Rakouska, Maďarska, Polska, Kanady, USA, Ukrajiny, Ruska a samozřejmě i z České republiky a Slovenska.

O přidělení grantu na uspořádání této konference jsme požádali MŠMT ČR a v grantové soutěži jsme byli úspěšní. Doufáme, že úspěšná bude rovněž celá konference a že se nám podaří získat pověření k jejímu uspořádání i v budoucnu.

*Prof. RNDr. Ivan Chajda, DrSc.,
za organizační výbor*

Jen několik řádků

K ubytovací nevoli

Jedním z výrazných důsledků nedávno schváleného vysokoškolského zákona bude převod státního majetku na jednotlivé vysoké školy. Dosud ale nebylo rozhodnuto, zda se mají vedle školních a dalších provozních objektů do vlastnictví škol převádět také koleje a menzy, které mnohé vzdělávací instituce obhospodařují. Uvažuje se o tom, že by vysoké školy spolu s ministerstvem měly ve vysokoškolských městech založit tzv. **obecně prospěšné společnosti**, které by se o ubytování a stravování studentů staraly, a to bez ohledu na to, kterou školu či fakultu navštěvují. I když hovoříme teprve o jakémsi záměru, přinese blížká budoucnost posluchačům vysokých škol zřejmě další velké reformy. V této souvislosti se totiž opět diskutuje o tom, zdali by nebylo efektivnější rozdělovat peníze přímo mezi studenty. Ti by si pak mohli sami vybrat, kde budou bydlet a jak se budou stravovat, a s tím, jak je všeobecně známo, dosud vysoké školy nesouhlasily. (Argumentovaly zejména tím, že by bylo obtížné kontrolovat, zda někdo nepobírá dotaci například jen proto, že se přihlásil k kabičce či tetičce na venkov.)

Je ale podstatné zmínit, že pokud by se o dotace dělili všichni vysokoškolští studenti, připadlo by na jedno zhruba čtyři sta korun měsíčně...!

Zatím vyjadřují studenti bydlicí na kolejích nespokojenost týkající se hlavně pohodlí. Se shora uvedeným přídělem by ovšem velká kouzla těžko někdo podnikal.

Milada Poláková

Hematologické dny

Ve dnech 18. 6. – 20. 6. se budou konat XI. olomoucké hematologické dny s mezinárodní účastí u příležitosti 3. evropského týdne boje proti leukémiím a lymfomům. Pořadatelem akce, která proběhne na teoretických ústavech LF UP v Olomouci, je Hematologická společnost ČLS J. E. Purkyně, Spolek lékařů v Olomouci, ČLS J. E. Purkyně a Hemato-onkologická klinika LF UP a FN v Olomouci. Záštitu převzal rektor UP doc. RNDr. L. Dvořák, CSc., děkanka LF UP prof. MUDr. et PhDr. J. Mačáková, CSc., a ředitel FN doc. MUDr. V. Ryznar, CSc.

Program konference bude členěn do těchto sekcí: lymfomy, autogenní transplantace kostní dřeně, alogenní transplantace kostní dřeně, molekulární biologie, cytogenetika, myelodysplasie, myeloproliferativní choroby, prognostické faktory a AL, hemostáza, mnohotný myelom, varia, komplikace protinádorové léčby, podpůrná péče, pediatrie, zdravotní sestry, zdravotní laboranti.

Součástí sjezdu bude i satelitní symposium, které bude věnováno lymfomům – firma ROCHE a novým trendům podpůrné léčby v hemato-onkologii – firma JANSEN CILAG.

Účast na konferenci přislíbili přední zahraniční odborníci:

A. H. Goldstone (Velká Británie), C. Knechtli (Velká Británie), B. Labar (Chorvatsko), T. Lion (Rakousko), A. Polliack (Izrael), R. Willemze (Nizozemí), kteří obohatí přednáškový program svými příspěvky.

V závěru sjezdu budou oceněny nejlepší přednášky mladých hematologů.

Red.

Rektor Univerzity Palackého
si dovoluje pozvat Vás na
**slavnostní zasedání
vědeckých rad**

Univerzity Palackého
a
AS Univerzity Leopolda-Františka
v Innsbrucku
k 200. výročí narození
Františka Palackého.

Program:

Rektor Univerzity Leopolda-Františka v Innsbrucku předá rektoru Univerzity Palackého v Olomouci věrnou kopii rektorského žezla, které olomoucká univerzita užívala do začátku druhé poloviny 19. století.

Udělení Ceny Františka Palackého prof. PhDr. Josefu Polišíenskému, DrSc., profesoru Univerzity Karlovy v Praze a Univerzity Palackého v Olomouci.

Slavnostní zasedání se uskuteční v aule Právnické fakulty Univerzity Palackého v pátek 12. června v 10.00 hodin.

Red.

Celostátní konference – „ATM v praxi“

Ve dnech 2. – 3. 6. pořádalo Centrum výpočetní techniky IC UP a CESNET, z.s.p.o., celostátní konferenci zaměřenou na moderní komunikační technologii známou pod označením ATM (Asynchronous Transfer Mode) a její aplikace.

ATM je v současné době aplikován v nejrychlejších datových sítích včetně sítě TEN-34 (vysokokapacitní akademická počítačová síť ČR) a také na páteři sítě UP – UPONet. Kromě špičkových odborníků z ČR (včetně zástupců VŠ) na konferenci vystoupili i zahraniční odborníci ze Švýcarska, Rakouska a Izraele. Na doprovodné výstavě se představili dodavatelé technologie ATM výrobky firem FORE, CISCO, IBM, BayNetworks, SGI a 3COM.

Red.

SKM UP nabízí ubytování

Správa kolejí a menz Univerzity Palackého nabízí za výhodných podmínek letní ubytování pro jednotlivce i kolektivy v době **od 3. 7. do 10. 9.**

Ubytování je poskytováno nepřetržitě na recepcích jednotlivých kolejí: Kolej 17. listopadu (v areálu Envelopa, třída 17. listopadu, tel. 563 8246), kolej B. Václavka (Šmeralova ul. č. 8, tel. 563 8300).

Další informace, případně objednávky pro větší skupiny zájemců, na adrese: Ubytovací kancelář SKM UP, Šmeralova 12, 771 11 Olomouc, tel. 563 8017, tel./fax: 522 6057.

*Ing. B. Stachoňová,
ubytovací kancelář SKM UP*

Úspěšné posluchačky Katedry hudební výchovy

Dovolujeme si se zdravou mírou hrdosti oznámit akademické obci Univerzity Palackého, že posluchačky naší katedry obsadily na Celostátní interpretační soutěži studentů pedagogických fakult v Plzni přední místa: v I. kategorii v oboru klavír získala titul absolutní vítězky **I. Arnoldová** a v kategorii varhany 2. místo **M. Maitnerová**. V kategorii II. získala 3. místo **E. Rousová** – klavír. Naše radost je o to větší, že se nám daří realizovat a prezentovat výsledky práce v oboru, který je vlastně nový – dálková forma studia pro SŠ a ZUŠ v kombinaci s nástrojem a zpěvem a o kterém se, jako většině nových věcí, dlouho diskutovalo, zda je nosný či perspektivní. Jsme upřímně rádi, že tyto jednoznačné výsledky mluví samy za sebe.

*Katedra hudební výchovy
PdF UP v Olomouci*

Tisková konference

Ve velké zasedací síni Rektorátu UP se 10. 6. v 10.00 hodin uskuteční tisková konference, v jejímž průběhu budou přítomni informování o společném slavnostním zasedání vědeckých rad UP a Akademického senátu Univerzity Leopolda-Františka v Innsbrucku, a to k 200. výročí narození F. Palackého (12. 6. 1998).

Rektor innsbrucké univerzity předá rektoru UP v Olomouci věrnou kopii rektorského žezla, které olomoucká univerzita užívala od 16. do začátku druhé poloviny 19. století. Zároveň bude udělena Cena Františka Palackého prof. Josefu Polišíenskému, DrSc., profesoru Univerzity Karlovy a Univerzity Palackého.

-map-

Zprávy, informace, oznámení**Usnesení 37. zasedání České konference rektorů konaného v Pardubicích ve dnech 28. a 29. května**

Česká konference rektorů (ČKR) přijala na svém 37. zasedání následující usnesení:

1. ČKR vítá snahu MŠMT ČR o změny rozpočtových pravidel orientované na hodnocení kvality a posílení podílu vědy a výzkumu na vysokých školách. Současně však upozorňuje, že tohoto cíle nebude dosaženo, pokud MŠMT ČR ofenzivním způsobem neprosadí zvýšení rozpočtu vysokých škol, v současné době velmi podfinancovaných.

2. ČKR oceňuje materiál „Principy vědní politiky na přechodu do 21. století“, připravený MŠMT ČR. Priorita podpory výzkumu na

vysokých školách je pro další rozvoj vysokých škol naprostou nutností.

3. ČKR má pochopení pro většinu požadavků Vysokoškolského odborového svazu, nepovažuje však stávku za vhodný prostředek protestu.

4. ČKR konstatuje, že implementace nového Zákona o vysokých školách bude velice náročná a je připravena konzultovat vzorové dokumenty, které zpracuje MŠMT ČR.

Za Českou konferenci rektorů

prof. ing. J. Hron, DrSc., v. r.
předseda

Nabídka spolupráce a partnerství

Redakce Žurnálu UP obdržela v minulých dnech dopis zastupitelů americké společnosti **Greyhound International** se sídlem v Praze, která usiluje o prohloubení neformálních vztahů občanů a institucí v České republice s obdobnými subjekty v USA a Kanadě a „je připravena umožnit návštěvu USA a Kanady, poradit a napomáhat k navázání partnerských vztahů se subjekty v USA, Kanadě, příp. v Austrálii“. Z dopisu dále vyjímáme: *Historie, současnost a budoucnost vztahů s USA a Kanadou je dobrým důvodem k úvaze o návštěvě těchto zemí, ale zejména také k navázání neformálních partnerských vztahů na podkladě dohody se subjektem s obdobnou charakteristikou. Takové „dohody o partnerství“ jsou vzájemně velmi výhodné také v kalamitních situacích, umožňují spolupráci ve školství, zdravotnictví, sportu, ekologii, zemědělství, turistice, umění atd. Zastoupení GREYHOUND BUS LINES je připraveno každému umožnit nejlevnější a dokonalou návštěvu USA a Kanady.*

Uvedená kontaktní adresa: Jaroslava Archmanová (Greyhound International), Kaplická 845/71, 140 00 Praha 4, tel.: 02/692 1193, 428 3111, fax: 02/692 1193.

-mav-

Literární sympozium v Sušici

Okresní úřad v Klatovech ve spolupráci s Muzeem Šumavy v Sušici a Městským kulturním střediskem v Sušici pod vědeckou garancí Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni pořádají ke 150. výročí narození spisovatele K. Klostermanna literární sympozium s mezinárodní účastí pod názvem **Karel Klostermann – spisovatel Šumavy**.

Sympozium je součástí proponovaného cyklu vědeckých konferencí *Znovuobjevená Šumava*, z nichž první se uskutečnila v roce 1995 v Klatovech. Jednání symposia proběhne ve dnech **17. – 19. září 1998 v Sušici**.

V případě zájmu o osobní účast je třeba zaslat do 10. června t. r. přihlášku na adresu Okresní úřad Klatovy, Plzeňská 90/III., 339 03 Klatovy.

Přesný program a další informace budou přihlášeným zaslány během července 1998.

Mgr. J. Hamberger,
vedoucí referátu kultury OKÚ v Klatovech
(Koncept přihlášky je k dispozici v redakci Žurnálu UP.)

Pracovní rektora Univerzity Palackého doc. RNDr. L. Dvořák, CSc., navštívil 22. 5. prof. Ivan Vakarchuk, který přednáší na univerzitě ve Lvově.

Foto T. Jemelka

Stručně

Univerzitu Palackého navštívil 1. 6. **pěvecký sbor St. Cloud State University**. Po krátkém vystoupení si pod vedením prof. J. Vičara, CSc., členové sboru prohlédli některé objekty a místnosti UP. Ve večerních hodinách pak sbor vystoupil v chrámě sv. Michala.

***

Na kole kolem modré planety, tak se jmenoval večer (2.6.) s Víťou Dostálem, který hovořil o tom, jak objet na kole zeměkouli. Setkání bylo organizováno v rámci pravidelných ekologických večerů, které pořádají Středisko ekologické výchovy „Sluňákov“ Úřadu města Olomouce a Nadace Sluňákov ve spolupráci s STUŽ Olomouc, Centrem interdisciplinárních studií UP Olomouc a DH Olomouc.

***

Cyrlometodějská teologická fakulta UP a Sociální klinika v Olomouci na Cyrlometodějské TF UP pořádaly 2. 6. seminář na téma: **Postoje dětí a mládeže k mentálně a tělesně postiženým z hlediska vývojově psychologického – I. část**.

***

Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PŘF UP pořádala 2. – 3. 6. pracovní seminář s názvem **Olomoucké dny aplikované matematiky**.

***

Katedra matematické informatiky PŘF UP ve spolupráci s Moravian College Bethlehem, PA, USA, pořádá od 2. do 26. 6. **Letní školu informatiky**.

***

Cyrlometodějská teologická fakulta UP ve spolupráci s Centrem Aletti pořádala 3. 6. v pořadí již poslední přednášku z cyklu *Duch svatý*. Na téma **Zbožštění a Duch svatý** promluvil **doc. ThDr. Pavel Ambros, děkan CMTF UP**.

***

Katedra výtvarné výchovy PdF UP pořádá výstavu **Kreslená a malovaná poezie**. Výstava **Technika: kresba, malba, frotáž, koláž** je instalována v Galerii Prima a potrvá do 27. 6.

***

Otolaryngologická klinika LF UP pořádala 4. 6. celostátní ORL seminář s onkologickou tematikou **X. Chvojkův den**.

***

Apoštolská církev ve spolupráci s Úřadem města Olomouce organizuje dnes (5. 6.) v 18.00 hod. **koncert pop-rockového zpěváka Ralpa van Manena (Veenendaal)**. Koncert se uskuteční v U-klubu. Tento nizozemský zpěvák patří k nejpobulárnějším umělcům, jeho alba patří dlouhodobě mezi nejprodávanejší. Již třikrát získal cenu „Gospel Artist of the Year“. Na svém současném turné propaguje své poslední album *The Collection*, které mapuje jeho dosavadní tvorbu. (Vstupné dobrovolné!)

***

Více než týden pátrali policisté a potápěči po těle studenta PdF UP. Posluchač prvního ročníku oboru matematika-technická výchova slavil se svými kamarády nad stavidlem poblíž vysokoškolských kolejí u řeky Moravy a zřejmě utonul. Při prohlídce utonulého lékaře nezjistil, že by student zemřel násilnou smrtí.

-map-

Události

Ceny města Olomouce

V prostorách obřadní síně olomoucké radnice byly 14. 5. předány ceny města Olomouce. Jsou udělovány význačným osobnostem a kolektivům, jež přispívají k rozvoji města.

Z patnácti ocenění putovaly tři na Univerzitu Palackého. Za pomoc při odstraňování následků loňské povodně ji obdržel vedoucí oddělení neederlandistiky UP **Dr. Wilken Engelbrecht** (viz foto). Druhou pak obdržel senátor a bývalý rektor UP **prof. Josef Jařab**, a to za práci pro rozvoj Univerzity Palackého. In memoriam ji obdržel bývalý děkan Právnické fakulty UP **doc. Miroslav Liberda**.

-map-, foto T. Jemelka

Volejbal v rámci Sportovního dne UP

Další rok je za námi a v rámci Sportovního dne Univerzity Palackého (20. 5.) se opět konal tradiční volejbalový turnaj smíšených družstev (minimálně 2 ženy v družstvu) ve Sportovní hale UP. O vzrůstající oblibě této sportovní aktivity svědčí i vzrůstající počet zúčastněných družstev, i když počasí (na rozdíl od loňského roku) bylo krásné a mohlo tedy lákat ke sportovním aktivitám v přírodě.

Zúčastnilo se 9 družstev ze všech fakult, z toho jedno družstvo tvořili zaměstnanci UP pod hlavičkou Sportovní hala. Studenti vytvářeli družstva převážně podle známostí utvořených ve výběrové výuce tělesné výchovy Katedry rekreologie FTK.

Hrálo se ve třech skupinách každý s každým na dva vítězné sety. První ze skupin pak zápolili o 1. – 3. místo, druhé ze skupin o 4. – 6. místo a třetí ve skupinách si rozdělili 7. – 9. místo.

Všechny zápasy, zejména pak finálová utkání probíhala v přátelském a bojovném ovzduší. Všichni chtěli vyhrát. Pořádilo se to po pěkném vyrovnaném utkání obhájci – loňskému vítězi, družstvu, kapitánky Hajzlerové které si dalo název

Jurča team – ve složení: Hajzlerová – FTK, Jurča – PřF, Nožka – FTK, Lajžner – FTK, Vymazalová – FTK, Kalášková – FTK, Muranyi. Druhé místo obsadilo po velmi vyrovnaném výkonu družstvo kapitána Rafi pod názvem Jája a Pája – ve složení: Rafi – LF, Pavlica – PřF, Durdová – FF, Macháčková – FTK, Vyjídáček – PřF, Toncer – FTK a na třetím místě se umístilo družstvo kapitánky Němcové – Veselá rodinka – ve složení: Němcová, Klozová Vrba, Svoboda, Nikl, Šafařík. Nutno dodat, že jsou to všichni studenti 1. r. rekreologie FTK a počínali si velmi dobře.

Další pořadí bylo následující (podle jmen kapitánů a zvolených názvů): 4. Hnilica – Pargačka; 5. Vorel – Karlův team; 6. Porupková – Studna; 7. Motyčka – Motyčka; 8. Paseka – Rychlá rota; 9. Křížková – Sportovní hala.

Po rozlosování a rozcvičení začalo volejbalové klání v 9.30 hod. a ukončeno bylo v 15.00 hod. Byl to pětihodinový volejbalový maraton, hraný s plným nasazením a zájmem všech zúčastněných hráčů a hráček až do posledního utkání.

PhDr. Alena Orlová

Po odchodu doc. M. Liberdy jsem cítil povinnost spolupracovat na řešení vzniklé situace

Dokončení ze str. 1

Co vás vedlo k tomu, že jste přijal kandidaturu?

Po náhlém odchodu pana doc. Liberdy jsem cítil povinnost spolupracovat na řešení vzniklé situace. Sám jsem o funkci děkana neuvažoval. Nepovažuji se za funkcionářský typ a navíc nejsem těsně spojen s olomouckým zázemím, z čehož plyne nevýhoda malé znalosti místních poměrů. To byly také hlavní důvody, proč jsem přijal dočasně pověření rektorem UP prof. Dvořákem. Za nejdůležitější úkol jsem tedy považoval vytipování vhodného kandidáta na děkana pro řádné volby. Když se moje jméno objevilo mezi navrhovými kandidáty, bral jsem to spíše jako milý kompliment vůči své osobě. O to větší bylo mé překvapení při zjištění, jak velká část akademické obce mě podporuje. Tato podpora byla nejen zavazující, ale vzhledem ke všeobecnému očekávání až svazující.

Co nyní považujete za svůj prioritní úkol?

Ve funkci jsem krátkou dobu a překvapuje mne šíře a hloubka problémů, které musí děkan řešit. Vedle běžné, rutinní agendy je nutno se věnovat především dvěma mimořádným událostem. První je probíhající akreditace právnícké fakulty a druhou je nedávno schválený vysokoškolský zákon. Fakulta se potýká s nedostatkem kvalifikovaných interních pedagogů, zejména profesorů a docentů. Zatím je tento handicap řešen pomocí hostujících profesorů a docentů z jiných fakult, ovšem tento stav je dlouhodobě neomluvitelný. Z těchto důvodů je nutno věnovat prvořadou pozornost kvalifikačnímu růstu, zejména mladým, nadějným pedagogům.

Rovněž aplikace vysokoškolského zákona na podmínky jednotlivých fakult bude vyžadovat řadu změn. Například uplatnění příslušného paragrafu zákona, který umožňuje všem uchazečům o vysokoškolské studium seznámit se podrobně s výsledky přijímacího řízení bude zvláště v praxi právníckých fakult představovat velkou administrativní zátěž. Možnost opětovného získání vysokoškolského titulu JUDr. po absolvování rigorózních zkoušek a obhajobě rigorózní práce vyvolá nepochybně velký zájem všech absolventů. Pro fakultu to bude znamenat nemalé pracovní zatížení. K vědním úkolům patří zvládnout nápor zájemců o studium na právnícké fakultě. Předpokládaný pokles zájmu o studium práv se ani letos nekoná. Právnická fakulta v Olomouci musí v letošním roce organizačně zvládnout rekordních 2700 přihlášených zájemců o studium.

Jaký je váš životní cíl?

S humorem říkám přežít ve zdraví rok 2100. Snad každý z nás máme nějaké ty odvážné, směle, reálné a já nevím jaké ještě cíle. Někdy mám však pocit, jako by se s jejich zveřejněním automaticky spustily síly bránící jejich naplnění. Stačí se rozhlédnout kolem sebe, kdykoliv je s přílišnou jistotou deklarováno dosažení toho či onoho, cíl se začne drobit, rozměňovat a hroutit. Cílů a předsevzetí mám hodně, ale raději je nechám v nevyzvořeném podobě.

Jak se díváte na momentální výši státních dotací, které jsou určeny vysokým školám?

Zatím smutně, ale pevně doufám, že někdy v budoucnu mě rozveselí nějaká ta nula připsaná

k těm dnešním číslům. Vzdor často citované větě, že nejlepší investice jsou do vzdělání, výše státních dotací tomu nenasvědčuje. Namlouvám si, že na kompetentních místech o té investici asi zatím nevědí. V zájmu pravdy však musím říci, že ani ve vyspělých zemích školství nepatří k odvětvím, které by se topilo v penězích. Jistým východiskem je tzv. vícezdrojové financování. Hovoří o něm rovněž již citovaný vysokoškolský zákon. Kromě dotací ze státního rozpočtu to mohou být různé poplatky, příjmy z hospodářské činnosti, platby studentů samoplátců ze zahraničí, grantové příjmy, sponzorské dary apod. Při těchto úvahách je nutno si uvědomit, že zákon zcela jasně definuje poslání veřejné vysoké školy a tím také limituje komerční aktivity škol. Proto dotace ze státního rozpočtu v nejbližších letech budou i nadále nejvýznamnějším zdrojem financování vysokých škol. Vzhledem k současnému, ale i očekávanému budoucímu ekonomickému vývoji u nás se obávám, že školy budou muset nějaký čas žít v tvrdém rozpočtovém omezení, které si vynutí úsporné chování škol.

Ptala se

M. Poláková

Omluva

V minulém čísle Žurnálu UP jsme nesprávně informovali o jmenování děkana Právnické fakulty doc. ing. J. Blažka, CSc., profesorem. Doc. Blažek byl na posledním zasedání Vědecké rady UP jmenován jejím členem.

Omlouváme se.

Redakce ŽUP

Události**Univerzitní profesor PhDr. Ladislav Hosák by se dožil sta let**

Jedním z prvních učitelů obnovené Univerzity Palackého v Olomouci byl PhDr. Ladislav Hosák. Rodák z Újezda u Brna (5. 6. 1898), absolvent filozofických fakult v Praze a v Brně přišel do Olomouce v roce 1946, aby se podílel na vybudování historického ústavu obnoveného vysokého učení. Bohatě pedagogické zkušenosti získal jako středoškolský profesor na gymnáziích v Příboře, Břeclavi a Brně. Již v té době se také formovala jeho vědecká osobnost, výrazně inklinující k oblasti historické topografie a vlastivědy. Ve 30. letech publikoval v devíti svazcích. Historický místopis země Moravskoslezské je ve své kategorii dílem skutečně jedinečné hodnoty a nepostradatelnou pomůckou badatelů a zájemců o moravské dějiny. Na nedostatek studijní literatury reagoval brzy po válce pokusem o syntézu národních dějin. Na filozofické fakultě založil

Ústav pro historickou vlastivědu a orientoval toto pracoviště výrazně k potřebám společenské praxe. Jako spoluautor se podílel na vydání reprezentativního díla československé kartografie atlasu československých dějin. Jeho vědecké dílo prezentované několika stovkami publikovaných prací vyvrcholilo syntetickou prací o středověké kolonizaci a slovníkem moravských místních jmen. Na topografické dílo profesora Hosáka v současné době navazuje kolektiv pracovníků kabinetu regionálních dějin na filozofické fakultě realizací projektu Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960 (dosud vydáno 14 svazků).

Nedožitých 100. narozenin profesora Hosáka bylo vzpomenu 19. května na semináři, který za hojné účasti uspořádala Katedra historie FF UP.

Doc. PhDr. J. Schulz, CSc.,
prorektor pro organizaci a rozvoj UP

Z vědeckých pracovišť UP**Výzkum v anorganické chemii**

Prinášíme dokončení rozhovoru s vedoucím Katedry anorganické a fyzikální chemie PŘF UP doc. RNDr. Richardem Pastorkem, CSc., jehož první část byla publikována v minulém čísle Žurnálu UP:

Jakým způsobem je o výsledcích práce vaší výzkumné skupiny informována veřejnost?

Získané experimentální výsledky publikujeme převážně v zahraničních, ale i domácích časopisech (*Polyhedron*, *Transition Metal Chemistry* /oba Londýn/, *Journal of Coordination Chemistry* /Sydney/ aj.). Ročně odesíláme do tisku 15–20 příspěvků. Dovoďte mi uvést několik publikací z poslední doby: R. Pastorek, Z. Trávníček, Z. Šindelář, F. Březina, J. Marek: *Polyhedron* 15, 3611 (1996); Z. Trávníček, R. Pastorek, Z. Šindelář, F. Kašpárek, J. Marek: *Polyhedron* 16, 2573 (1997); F. Březina, Z. Směkal, Z. Šindelář, R. Pastorek: *Trans. Met. Chem.* 22, 521 (1997); D. Krausová, R. Koďoušek, V. Procházková: *Materials structure in Chemistry, Biology, Physics and Technology* 4, 84 (1997).

Naši pracovníci se aktivně účastní nejen tužemských odborných setkání Čs. společnosti chemické či Čs. krystalografické společnosti, ale též zahraničních konferencí z oblasti koordinační chemie či krystalografie (*Lausanne*, *Lund*, *Lisabon*). Např. J. Kameníček, Z. Trávníček, J. Walla: *Nickel(II)-complexes with substituted dithiocarbamate, halogen and PPh₃ as mixed ligand*, 17th European crystallographic meeting, *Lisabon* 1997, s. 115; R. Pastorek, P. Ptošek, Z. Trávníček, F. Březina: *Heterocyklické Ni(II)-dithiocarbamaty s můstkovými ligandy*, 50. sjezd Chem. společnosti, *Zlín* 1997, s. 51.

Vzbuzují vaše publikace zájem?

O naši práci byl a je mezi chemickou, ale i lékařskou veřejností vždy značný zájem. Svědčí o tom řada žádánek o separáty prakticky z celého světa, pozvánky našich pracovníků na mezinárodní konferenci či přednášky a v neposlední řadě též citace našich prací jinými autory.

Odkud berete na svůj, zcela jistě ne levný výzkum peníze?

Z provozních prostředků by to samozřejmě možné nebylo, a proto se soustavně snažíme uplatnit naše projekty v grantových agenturách. V letech 1992 až 1997 jsme získali 3 granty GAČR (z toho jeden ve spolupráci s Katedrou anorganické chemie PŘF MU Brno), 5 grantů Fondu rozvoje VŠ, grant *International Centre for Diffraction Data*, USA a několik grantů fakultních či univerzitních. Celkově jsme takto obohatili náš rozpočet zhruba o 3 mil. 700 tis. Kč.

Spolupracujete také se zahraničními pracovníky?

Samozřejmě ano. V posledních pěti letech jsme navázali spolupráci s prof. Duffym (*Univerzita v Kentu*, USA), prof. Mrozinskim (*Vratislav*), prof. Dziegielewskim (*Katovice*), Dr. Nachmansonem (*Petrohrad*) a Dr. Thorntonem (*Londýn*).

Kolik pracovníků se na výzkumu podílí?

Celkem 9 pracovníků s vysokoškolským vzděláním, 2 laborantky, 1–2 doktorandi ročně a diplomanti odborného i učitelského studia.

Čtenář si snad dovede představit, jak silně intelektuální uspokojení musí přinášet svým aktérům tento koncepčně řízený výzkum, obzvláště mají-li experimentální výsledky význam v praktické aplikaci a přijímá-li je světová věda.

-mh-

Z archivu UP**„Poetika“ kádrových spisů**

Je tomu už několik let – bezprostředně po sametové revoluci jsme s napětím přebírali z rukou kádrového referenta své kádrové spisy. (Mimořadně – z pohledu archiváře to byl akt opravdu nestandardní, revoluční, a ve své podstatě nezákonný, protože tak byly pro budoucí historické bádání zlikvidovány jedinečné dokumenty.) My, „šedožňáci“, jsme očekávali, že se díky tradovanému všeobjímajícímu kádrováckému oku a uchu ve svých papírech dočteme, kdy a kde jsme četli samizdatové Černé barony či Lidovky, kolikrát jsem u piva poslali bolševika do rektálního otvoru a na které oslavě Mezinárodního dne žen jsme šátrali ve výstřihu fešné kolegyně. Omyl – kádrový spis jsme si totiž psali sami. A to v přeneseném slova smyslu i doslova. Podstatnou část tohoto dnes už našťastí archivního materiálu tvoří totiž námi psaná curricula, tvořená v potu tváře při nástupu do školy, zaměstnání či při aspiraci na pracovní postup.

Takže samozřejmě 99 % z nás bylo jiskrami, pionýry i svazáky, v pozdějším věku jsme jiskry, pionýry i svazáky vedli, sebrali jsem metráky starého papíru, skla, barevných kovů, ba i léčivých rostlin. Aktivně jsme se účastnili brigád v místě bydliště, ve škole potom základního kola soutěže *V zemi, kde zítra znamená večera*, byli jsme masově vyrovnáni s náboženskou otázkou a ještě více masově jsme pracovali (jak jinak než aktivně) ve složkách Národní fronty jako úsekový důvěrníci, pokladníci, nástěnkáři, brigádní referenti, dobrovolné sestry, či dokonce členové výboru. Mýtus vševědoucího kádrového spisu přetrvává dodnes. Pravidelně mě po listopadu 1989 zastavoval na nádvoří rektorátu jistý univerzitní vědec a pedagog a ztišeným hlasem s konspiračním výrazem v tváři mi sděloval, že se jeho kádrový spis hemží přípisy StB na jeho osobu. Nebyla to pravda.

Zajímavé, avšak v kontextu doby zcela pochopitelné je, že i ti zaměstnanci UP, kteří vykazovali ve svém životě nemalé kádrové zádrhele, vystupují z kádrových spisů jako pánové Jekyll a Hyde. Rozumějme – osobnost vycházející z vlastního životopisu, to je usměvavý, úhledný a loajální Jekyll. Z pohledu kádrového činovníka však máme před sebou zamračeného, ošklivého a nepřátelského Hydeho.

Za zmínku stojí také specifický jazyk kádrových materiálů, a to jak kádrovaného objektu, tak kádrujícího subjektu. Specifičnost tohoto kádrováckého ptydepe neboli newspreaku (po česku novořeči) dosáhla vrcholu během padesátých let. Pro toto období je také příznačné (viz níže), že kádrováci pokládali vyhraněnou vědeckou specializaci za rys veskrze reakční. V osmdesátých letech jako by kádrující i kádrovaný používali předem sestavené vzory a ty potom umíšťovali podle momentální situace do kádrového spisu.

Uvedme tedy závěrem některé citace (zachovávající věrně originální styl i pravopis) z kádrových materiálů několika významných a již nežijících osobností naší alma mater:

J. L. Fischer

Před druhou světovou válkou byl členem KSČ. Přestal však platit příspěvky a straně postupně odumřel [...] Nelze říct, že by byl třídě uvědomělý. Filosofuje abstraktně – potřeboval by více styku s pracujícími. Přednáší jen, co není v knihách. Dovede zavést diskusi jen na pole úzké vědy a aktuálním politickým problémům se umí šikovně vyhnout.

Pavel Lukl

Pochází z buržoázní rodiny, jeho manželka z velkoburžoázní – je z rodiny Šigmundů, tj. z velmi těžké buržoázie. Politické otázky nechápe, problémy řeší úzce odborně až reakčně. Např. při projednávání otázky rozdělení jeho katedry ve dvě prohlásil, že z Vojenské lékařské akademie tomu nikdo nemůže rozumět, ani náčelník, ani sovětský poradce.

Oldřich Králík

[...] zůstal – pokud vím – katolíkem, ale ani prostředří olomoucké nevedlo jej na linii vatikánskou, má k ní a k zrádnému kléru poměr velmi a výslovně negativní.

Václav Vejdovský

I když nejdě pochybovat o tom, že zvláště po únoru 1948 mu bylo překonati četné vnitřní rozpory, neboť jeho smysl pro přesnost, pořádek a přehlednost mu bránily o tom, aby správně chápal některé průvodní zjevy třídního boje, nelze pochybovat o tom, že se s těmito rozpory čestně vyrovnal.

František Lón

[...] má sklon k protěžování vedoucích a jeho známých činitelů, ve věcech kádrových má sklon k radikálismu (levá úchylka), má krásný soudruhský poměr k pracujícímu lidu.

PhDr. P. Urbáček,
ředitel Archivu UP

Právní poradna

Policie České republiky se v nedávných dnech obrátila na vedoucí pracovníky vysokých škol s upozorněním:

Služba kriminální policie ČR získává stále více informací o nelegálním užívání softwaru na vysokých školách nebo jejich zařízeních.

Problém je rozdělen na dvě části:

1. Užívání nelegálního softwaru vysokou školou jako právníkou osobou. V tomto případě dochází k užívání na zařízeních ve vlastnictví školy (počítače, servery) s vědomím zaměstnanců (administrátoři, vyučující).

2. Užívání studenty na vlastní nebo školní technice.

První případ je možno považovat za velice závažný, proto se jedná o úmyslný trestný čin podle § 152 trestního zákona páchaný přímo školou, resp. jejími zaměstnanci. Tyto osoby mají celou řadu „důvodů“, proč se tak chovají, např. nedostatek finančních prostředků nebo „právo“ na užívání jakéhokoli softwaru pro výukové a studijní účely. Zákon však takovéto důvody nezná.

V druhém případě se stále masivněji jedná o nelegální aktivity studentů mnohdy spojené se snahou o finanční zisk. Toho je dosahováno prode-

jem softwaru, případně prací pro komerční firmy (např. projekční činnost na AutoCADu). Je jisté, že se jedná buď o trestnou činnost, nebo v lepším případě o porušení licenčních podmínek, k jejichž dodržování se však zavázala škola. Řada studentů, pedagogů i pracovníků škol mylně spoléhá na jakousi beztrestnost, která nemá reálný podklad.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem považují za nutné upozornit na platnost zákonů ČR a nutnost legálního chování i v rámci ochrany duševního vlastnictví.

kpt. J. Dastych, Policejní prezidium

JUDr. L. Antonů, vedoucí právního odd. Univerzity Palackého k tomuto problému všem pracovníkům UP sděluje:

Závažnost zmíněného upozornění vyžaduje pozornost všech vedoucích zaměstnanců UP a organizačních složek UP tak, aby na naší škole k tomuto nežádoucímu jevu nedocházelo. Porušování autorských práv fyzickými osobami může zakládat trestně-právní odpovědnost, což znamená, že může být uložen trest odnětí svobody do 5 let, nebo v případě menšího rozsahu peněžitý trest. Porušování těchto

práv ze strany právnické osoby, tzn. s vědomím příslušných vedoucích zaměstnanců může navíc zakládat odpovědnost za způsobenou škodu neoprávněným použitím předmětu autorské ochrany. Držitel autorských práv se v tomto případě může domáhat náhrady škody, jejíž výše může být i několik milionů Kč nebo jiné měny. V daném případě by pak vysoká škola musela uplatňovat náhradu škody vůči zaměstnancům, kteří ji způsobili. Pracovně-právní postih však nevylučuje současně uplatnění trestně-právní odpovědnosti, jak bylo shora uvedeno.

V zájmu zaměstnanců a k ochraně naší vysoké školy vydal rektor UP dne 4. 5. 1998 Příkaz č. 5/98, který se nazývá „Zákaz instalace a provozování nelegálně získaného programového vybavení na počítačích v majetku UP a zákaz přenosu licenčního programového vybavení UP na jiné počítače“. Doporučuji všem zaměstnancům naší vysoké školy a zejména pak vedoucím zaměstnancům, aby nepodceňovali danou problematiku a přispěli k tomu, aby se popsany jev na naší škole nevyskytoval.

-map-

Na pultech knihkupectví

Od neštěstí velké vody brzy uplyne rok

V souvislosti s tragédií, která zasáhla moravskou oblast v loňském červenci, se zrodila příznačně nazvaná publikace, Potopa. Na jejích stranách jsou zachyceny události loňského neštěstí, kdy se moravské a slezské řeky, sic po krátkých, ale vydatných deštích rozvodnily. Nekontrolovatelně se valily přes pole, vesnice i města a ničily vše, co jim stálo v cestě. Během loňského neštěstí zahynulo 50 lidí, dalších 10 zemřelo v důsledku přímých následků. Povodeň zasáhla 538 měst a obcí, zničila 946 km železničních tratí, 26 železničních mostů a 13 železničních stanic. Poškodila 1 850 km silnic a 851 silničních mostů, 200 tisíc domácností zůstalo bez elektrického proudu. Velká voda se ničivě podepsala také na 90 tisících telefonních stanic, poškodila 220 km telekomunikačních kabelů. Zničila 2 151 bytů, nouzově bylo ubytováno 16 653 lidí. 52 obcí zůstalo bez pitné vody. Tragédie si vyžádala i životy statisíců zvířat. Znehodnotila 3 500 studní ve 45 obcích. 30 000 odběratelů zůstalo rázem bez dodávky zemního plynu. Evakuováno bylo na 26 500 osob, z toho 3 427 letecky. Bylo nutné přistoupit k mimořádnému očkování. Škody na školách činí 900 milionů korun, celkové škody dosáhly 60 miliard korun...

Fotografie zachycují utrpení postižených, zachycují ale také solidaritu všech, kteří chtěli pomoci. Přesně tak, jak napsal prof. J. Jařab v úvodním slově publikace: ... *Povodňová situace přinese mj. memento zcela jiné a pro někoho možná i překvapivé – v lidech se probudil pocit sympatií a solidarity s postiženými...*

Stejný pocit solidarity jsme ovšem zažili i před sedmi lety, kdy jsme u nás vítali svobodu. Hrozby a realita katastrofy lidí sblížila. Škoda jen, že se tak děje jen při valícím se neštěstí, škoda, že sblížení lidstva a projev solidarity je tak pomíjivý... a paměť lidská tak krátká.

(Informace čerpány z knihy Potopa.)

M. Poláková

Diskuse, názory, ohlasy

K nesouhlasu studentů Gymnázia Čajkovského

V průběhu festivalu Academia film Olomouc vychází již tradičně zpravodaj AFO/INFO, který přináší recenze jednotlivých snímků, dále se snaží informovat příchozí o festivalovém dění. Za tradici, stoprocentně kladnou, můžeme v podstatě také považovat i studentskou účast při tvorbě tohoto zpravodaje.

V letošním AFO/INFO č. 3 byl publikován text jedné ze studentek (Gymnazistě: vědí-nevědí?), který se týkal malé návštěvnosti festivalu, přičemž pozornost byla soustředěna na olomoucká gymnázia. Několik dní po uveřejnění zmíněného článku jsme v redakci Žurnálu UP zaznamenali negativní reakce studentů Gymnázia Čajkovského v Olomouci včetně oficiálního stanoviska ředitele RNDr. R. Bláhy.

K těmto záporným odezvám se vyjádřil tiskový mluvčí Academia filmu Olomouc 1998 a šéfredaktor zpravodaje AFO/INFO PhDr. J. Schneider. Dopis, který níže předkládáme, byl odeslán řediteli Gymnázia Čajkovského.

Řediteli Gymnázia Čajkovského, panu RNDr. Rudolfovi Bláhovi, studentce Zuzaně Šnejderlové ze 3. A a třídě 2. D Gymnázia Čajkovského
Vážený pane řediteli, milá slečno Šnejderlová, milí studenti 2. D,

obdrželi jsme Vaše dopisy, ve kterých vyjadřujete své rozhořčení nad článkem „Gymnazisté vědí-nevědí?“ Je mi vskutku líto, že naše komentovaná anketa, která rozhodně nechtěla být reprezentativním sociologickým průzkumem a jako takový se ani netvářila, se Vás dotkla. Rozhodně jsme nechtěli v žádném případě poškodit jméno Vašeho gymnázia („plivnout“ na Vaši školu), podceňovat Vás studenty či obviňovat vedení školy. To ani v nejmenším. Tato anketa (jejíž autorkou není – jak by se snad mohlo zdát – paní Mazochová, která je podepsána pod sousedním rozhovorem, nýbrž jedna ze studentek, které do AFO/INFO psaly a jejíž jméno při zalamování omylem vypadlo – jak jste si jistě všimli, všechny

články jsou příjmením opatřeny značkou – chtěla spíše mířit do našich vlastních řad (koneckonců poznámka v dalším odstavci připomíná nezájem univerzitních studentů). Pokud jsme konstatovali, že studenti nejsou informováni, byla to opět spíše kritika do našich vlastních řad – protože informovat o tom, co je to Academia film Olomouc, je naším úkolem a je pouze naším vysvědčením, pokud se nám zdá, že se nám to nepodařilo dostatečně dobře.

Na druhé straně jsem – paradoxně – rád, že jste se ozvali. Vaše dopisy nám totiž dovolují věřit, že jste na Academia filmu byli, že jste tam byli dobrovolně a hlavně že jste to pocítovali jako užitečně strávený čas, že jste tam našli něco, co Vás zaujalo, co Vám bylo ku prospěchu. Je to pro nás povzbuzením a oceněním, že svou práci v rámci Academia filmu – protože nikdo z nás se přehlídkou neživí – neděláme marně. A jsme také rádi, že to, co jsme o AFO a dění na AFO psali v AFO/INFO, někdo čte – byť bych raději četl dopisy jiného charakteru: třeba takové, které nám sdělí Vaše připomínky k dramaturgii přehlídky nebo Vaše názory na promítané pořady, které by nám řekly, co byste třeba Vy chtěli na příštím ročníku vidět a naopak bez čeho byste se přišť obešli. Prosím, abyste tuto moji výzvu brali ne jako formální zdvořilost, jíž bych chtěl vyžehlit naše nedorozumění, ale vážně, protože to poslední, co bychom chtěli, je pořádat akci pro akci.

Ve třech dopisech, které jsme obdrželi, zazněly výzvy, aby dotyčná redaktorka předstoupila před třídy, které se AFO zúčastnily, a věc vysvětlila. Rád před Vás předstoupím – jako šéfredaktor AFO/INFO, který koneckonců nese za obsah i soudní zodpovědnost – sám a věc Vám vysvětlím (redaktorku mohu vzít s sebou). Opravdu přijdu rád, protože chci věřit, že z našeho vzájemného minulého nedorozumění vzejde naše vzájemná budoucí spolupráce.

Chtěl bych se Vám tedy jménem redakce AFO/INFO omluvit a ještě jednou Vás ujistit, že naším záměrem rozhodně nebylo poškodit jméno Vašeho gymnázia.

PhDr. Jan Schneider,
tiskový mluvčí AFO a šéfredaktor AFO/INFO

Diskuse, názory, ohlasy**Ad: Falešné varování** (Žurnál UP č. 24)

Rád bych reagoval na článek prof. RNDr. M. Hejtmánka, DrSc., *Falešné varování*, který byl uveřejněn v 24. čísle Žurnálu UP, s. 8. Prof. Hejtmánek ve svém článku nejprve kritizoval výroky PhDr. V. Fialy, CSc., a Ph.D. A. Tuckera týkající se stavu českých vysokých škol, poté přešel k tvrdé a dle mého názoru ničím nepodložené kritice oboru politologie-evropská studia.

Zatímco s kritikou názorů PhDr. Fialy a Ph.D. Tuckera o stavu českých vysokých škol částečně souhlasím, neboť se domnívám, že by se věci neměly posuzovat podle mustru, co je české, to je apriorně špatné, co je „západní“ (americké), to je apriorně nejlepší a nejsprávnější. Ovšem na druhou stranu je třeba si přiznat, že stav českého vysokého školství je hodně vzdálený optimální situaci. Existuje-li proto někde v zahraničí fungující systém vysokoškolského vzdělávání, není důvod, proč se nenechat inspirovat.

V tomto článku chci ovšem zejména reagovat na zdrcující kritiku oboru politologie ze strany prof. Hejtmánka. Jako student oboru politologie-evropská studia cítím potřebu dát

veřejně najevo, že rozhodně nesouhlasím s názory prof. Hejtmánka typu: „Je zřejmé, že politologie a související obory ještě dlouho nebudou náležet k těm oborům, jejichž výsledky významně přispívají k odborné kompetenci a vědecké úrovni naší alma mater.“ Nechápu, jak někdo, kdo sám o sobě prohlásí, že se v politologii nevyzná, může tentýž obor nejen kritizovat, nýbrž jej dokonce označovat za zbytečný: „... neumím si ani představit vědeckou práci v tomto oboru, která by přinášela nové poznatky.“ Velice rád prof. Hejtmánkovi (a komukoli jinému) takovou vědeckou práci ukáži.

Prof. Hejtmánek se ve svých soudech o politologii skutečně zmýlil. Navíc však ještě vyslal do světa zcela falešné varování o úrovni a smyslu studia oboru politologie-evropská studia. Chci proto nejen prof. Hejtmánka, ale i všechny ostatní studenty a pedagogy ujistit, že svoje studia na Katedře politologie-evropská studia rozhodně nepovažuji za ztrátu času a už vůbec nemám pocit, že by obor, který studuji, snižoval jakýmkoli způsobem úroveň naší alma mater.

O. Bureš,
student FF UP

Ad: Bud'te rádi, že máte kde bydlet... (Žurnál UP č. 26)

Lůžkové zázemí v budovách kolejí Univerzity Palackého již několik desítek let nepostačuje jejím potřebám. Proto byla většina pokojů na jednotlivých kolejích, původně projektovaných jako dvoulůžkové, ihned po kolaudaci doplněná o další lůžko. Tak se v minulosti postupovalo v případě kolejí J. L. Fischera, B. Václavka, G. Svobody a E. Rošického a tím se stalo, že požadavky na plochu ložnic jsou překročeny o 15–20%. Vybavení hygienickým a sanitárním zařízením je však na počet studentů zcela v souladu s hygienickými normami. SKM UP má pro studenty k dispozici cca 3900 lůžek. Naprostá většina studentů (74%) je ubytována v třílůžkových pokojích převážně buňkového systému, 16% studentů bydlí ve čtyřlůžkových pokojích na koleji Šmeralova. Dvoulůžkové pokoje (10%) obývají pouze zahraniční studenti nebo manželské páry. Koleje jsou takzvané „přeložené“ minimálně o 960 lůžek a přesto každoročně zůstává neubytováno na 1000 dalších studentů ze vzdálených okresů.

Vedení UP a SKM UP si plně uvědomuje tento negativní stav a dlouhodobě usiluje o navýšení lůžkové kapacity. Formou rekonstrukcí zejména přízemních křídel kolejí, která dle původního projektu sloužila jako personální zázemí pro technicko-hospodářské pracovníky, bylo v průběhu posledních pěti let předáno do lůžkového fondu studentům 250 lůžek. Zprovozněním ubytovny Vančurova a zakoupením objektu ve Chválkovicích jsme získali přes 200 dalších lůžek. Směnou internátu zdravotní školy za kolej E. Rošického, blok B, získáváme pro tento školní rok dalších 120 lůžek. V tomto roce byla započata první etapa výstavby nových kolejí v Neředíně, kde k zahájení školního roku 1999–2000 získáme 342 lůžek a výhledově do roku 2000 dalších 500 lůžek. Teprve po zprovoznění těchto objektů bude zřejmě uspokojena nejnaléhavější potřeba ze strany neubytovaných studentů.

V článku *Bud'te rádi, že máte kde bydlet* studentů M. Duksa a A. Beranová obviňují vedení UP a SKM UP z malé snahy o řešení problematiky nedostatku ubytovacích míst. Z výše uvedených faktů je však snad dostatečně jasné, že se neustále podnikají opatření k navýšení lůžkové kapacity. Nepopulárním krokem se samozřejmě stává z pohledu studentů zvyšování počtu lůžek ve větších dvoulůžkových poko-

jích na koleji Chválkovice. Je však třeba si uvědomit, že možná o něco menší pohodlí některých ubytovaných studentů lze těžko srovnávat s nepohodlím těch studentů, kteří musejí denně několik hodin trávit ve vlacích a autobusech jen proto, že jejich bydliště je o pár kilometrů blíž Olomouci a dostali tedy o dva či tři body méně. Což studentská solidarita už zcela vymřela? Věřím, že ne, vždyť námitky proti tomuto opatření nevznesli zástupci studentů v kolejní komisi a i v Kolegiu rektora UP takto podané vysvětlení studentů přijali. A tak, bohužel, pro tento i příští školní rok zůstanou dvoulůžkové pokoje v rámci ubytovacího řízení i nadále pouze pro ubytování zahraničních studentů a manželských párů. Teprve ve školním roce 1999–2000, po dostavbě kolejí Neředín dojde k výraznějšímu zkvalitnění ubytování studentů zvýšením počtu jedno a dvoulůžkových pokojů.

Vážení M. Dukso a A. Beranová, závěrem článku konstatujete, „že studenti doplácejí na špatné hospodaření a neochotu ředitelství SKM UP konstruktivně řešit vysoký nedostatek ubytovacích míst“. Ubezpečuji vás, že pracovníci prioritou vedení SKM UP je snaha o řešení tohoto problému, jakož i o zvyšování kvality poskytovaných stravovacích a ubytovacích služeb. Např. v posledních pěti letech jsme zrekonstruovali sociální zázemí pro 50% ubytovaných rozsáhlými stavebními úpravami celých objektů v hodnotě 33 mil. Kč. Téměř 50% pokojů v těchto budovách je vybaveno nově nebo doplněno novým či zrenovovaným nábytkem. Pro studenty v rámci možností neustále rozšiřujeme plochy studoven, TV a společenských místností. V areálu Envelopa slouží studentům doplňkové služby (prodejna potravin, dvě zprostředkovatelny brigád, restaurace Doga, kadeřnictví, kosmetika, ordinace zubní, neurologická a gynekologická, kopírovací služby, prodejna skript, nová úpravna oděvů aj). Bohužel z nedostatku místa nemohu popsat další pozitivní aktivity, které podnikáme za účelem zvyšování kvality poskytovaných služeb a zefektivnění provozu. Nařčení z nezájmu a pochybnosti o dobrém hospodaření SKM UP vyslovené M. Duksem a A. Beranovou pokládám za nespravedlivé, a proto je důrazně odmítám.

Ing. Božena Pirklová,
ředitelka SKM UP

Na aktuální téma**Akademická půda**

Při mnohých debatách před přijetím nového vysokoškolského zákona Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR se znovu jako staronový téma objevil problém akademické půdy; užitečnosti a vůbec možnosti její zákonné definice. Důvod je zvláště na vysokých školách obecně dobře znám – byla to pocíťovaná potřeba zakotvení její nedotknutelnosti do rámce zákonem garantovaných akademických svobod. Parlament ČR přijal zákon v podobě, která definici akademické půdy neobsahuje.

V době tzv. první republiky, ani dříve, neexistoval právní předpis, který by stanovil, že vstup policejních orgánů do univerzitních prostor za účelem provedení policejních úředních úkonů je zakázán. Na základě dříve priznaného akademického soudnictví se však zachovala zvyklost, že v prostorách univerzitních, na tak zvané „akademické půdě“, byly policejní funkce k zachování klidu a pořádku vykonávány akademickými orgány samými.

V právním předpise byl pojem „akademická půda“ zakotven poprvé až v roce 1990, a to zákonem č. 172 o vysokých školách. Tento zákon, který byl přijat Federálním shromážděním jako jeden z prvních polistopadových zákonů, zakotvil autonomii vysokých škol, která nemůže existovat bez vnitřního demokratického prostředí, bez svobody akademického života, vědeckého bádání a vzdělávání. Nedotknutelnost akademické půdy pak byla v zákoně zakotvena jako důležitá součást autonomie vysokých škol. Již při tvorbě zákona v roce 1990 si však byli zákonodárci vědomi toho, že právní vymezení tohoto pojmu je dosti obtížné, například už jen vzhledem k velice rozdílnému charakteru jednotlivých vysokých škol. Zkušenosti z uplynulých čtyřiceti let a skutečnost, že v roce 1990 ještě neexistovaly obecné zákony včetně ústavních o ochraně lidských práv a svobod, pak vedly zákonodárce k přesvědčení, že i přes zmíněné úskalí bude vhodně prostor akademické svobody univerzity vymezit i za použití tohoto blíže nespecifikovaného pojmu.

Situace se však změnila v roce 1992, kdy byla přijata nová Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod. Listina totiž kromě jiného zakotvila institut nedotknutelnosti obydlí pro každého občana této země. Podle čl. 12 Listiny není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, komu právo ústavní ochrany svědčí. Jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být dovoleny výlučně zákonem, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých nebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku.

Princip nedotknutelnosti obydlí zakotvený v Listině se po promítnutí do platných zákonů ovšem týká i jiných prostor a pozemků, než které vytanou na mysli běžnému laikovi. Podle platného trestního řádu může policejní orgán vstoupit do jiných prostor nebo na pozemek (rozumějme tedy i na akademickou půdu vysoké školy) bez souhlasu jen tehdy, jestliže je to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých nebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Jde tedy o stejné důvody, jako v případě obydlí občanů.

Přijetím Listiny základních práv a svobod a promítnutím jejich principů do našeho právního řádu se jeví zakotvení nedotknutelnosti akademické půdy v zákoně o vysokých školách jako nadbytečné.

Doc. ing. J. Hálek,
náměstek ministra školství ČR

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

„Nic není ani velké ani malé než při srovnávání,“ praví starý filozof a jiný mudrc vybízí, abychom nesrovnávali nesrovnatelné. Staří Římané říkali o skvělých věcech nemajících obdoby, že „omnis comparatio claudicat (každé srovnání kulhá)“; logika užívá termínu „tertium comparationis (třetí část srovnání)“, jenž označuje styčný bod, tj. to, co je společné dvěma srovnávaným předmětům a co slouží jako základ srovnání. Komparaci literárních děl propracovala literárněvědná disciplína nazývaná komparatistikou (po česku srovnávací literární vědou) do velejemných nuancí, hlavně však literární komparatista ozřejmuje, jak jeden literární autor plaguje druhého. Neméně oblíbená je komparace ve výzkumech veřejného mínění, jejichž provozovatelé sestavují žebříčky oblíbenosti či neoblíbenosti kdekoho a kdekoho.

Německý týdeník „Der Spiegel“ podnikl nedávno velkorysý komparační průzkum, během něhož se vysokoškolská učitelé a studenti z 15 zemí Evropské unie a Švýcarska podíleli na akci nazvané

UNI-TEST EUROPA.

Analytické komentáře k tomuto testu doprovázené hojně tabulkami a grafy, jež zpracoval ústav EM-NID v Bielefeldu, byly publikovány v 19. a 20. čísle týdeníku „Der Spiegel“ z 5. a 12. května 1998. Průzkum sice zahrnul velké univerzity i vysoké školy technického zaměření, současně však byl zúžen na studenty vybraných oborů, totiž na budoucí právníky, ekonomy (národohospodáře a podnikové ekonomy), inženýry (strojaře a elektrotechniky) a filology (toliko studenty „státního“ jazyka, tj. romanisty ve Francii, germanisty v Německu apod.). Lidnaté země (jako např. Spolková republika Německo), byly zastoupeny až sedmi univerzitami v každém z uvedených čtyř oborů, malé země (jako např. Dánsko) měly v každém oboru po jedné univerzitě. Lichtenštejnsko se uni-testu neúčastnilo, protože jeho univerzita neposkytuje úplné akademické vzdělání. V únoru a březnu 1998 tak navštívili pracovníci 14 evropských ústavů pro výzkum veřejného mínění 102 univerzity v Evropě, aby se tu zeptali kolem 50 studentů z každého oboru na kvalitu jejich akademického vzdělávání – celkem bylo dotazováno 7434 studentů. Vedení Trinity College v Dublinu odmítlo povolit vstup průzkumníkům na svou akademickou půdu a ti se pak obrátili na irskou univerzitu č. 2 – dublinskou University College, kde nebyli oslyšeni.

Zatímco vysokoškolská pedagogové odpovídali telefonicky na jedinou „zdánlivě naivní“ otázku („V případě, že byste měl(a) syna nebo dceru, a ten (ta) by chtěl studovat obor, jemuž sám (sama) vyučujete, kterou univerzitu ve které zemi byste jim pro takové studium doporučil(a)?“, vyplňovali studenti následující dotazník, jež sestavil sociolog Stefan Hornbostel z Univerzity v Jeně (SRN):

„1. Jsou semináře a přednášky často nebo zřídka přeplněny posluchači? 2. Můžete se zúčastnit přednášek, jestliže chcete? 3. Je výběr vyučovacích předmětů dostatečně rozsáhlý? 4. Hovoří vyučující rovněž o aktuálních výzkumných problémech? 5. Je nabídka studijních předmětů orientována na praxi příslušného povolání? 6. Jsou studenti dobře připravováni na zkoušky? 7. Je nabídka konzultačních hodin ze strany vyučujících dostatečná? 8. Vyznačuje se atmosféra při vyučování duchem týmové spolupráce, nebo zápolení jedinců? 9. Jsou výkonostní požadavky vysoké (pozitivní), nebo nízké (negativní)? 10. Jak dobrá je vybavenost pracovními místy u počítačů? 11. Zdržujete se rád(a) v prostorách vysoké školy? 12. Nabízí univerzita dostatek jazykových kurzů? 13. Jsou potřebné publikace vždy v knihovnách dosažitelné? 14. Jak dobré

je vybavení odbornými časopisy? 15. Jsou řešerše v databankách snadno proveditelné? 16. Jak oceňujete provozní dobu v knihovnách? 17. Jak hodnotíte celkové studijní situace na vysoké škole, na niž studujete?“ Budoucí inženýři odpovídali ještě na tři další otázky: „18. Obdržíte vždy pracovní místo v laboratorii, když je potřebujete? 19. Jak oceňujete technické vybavení laboratorii? 20. Jak je v laboratorních postaráno o studenty?“

Na každou z těchto 17 (resp. 20) otázek reagovali respondenti udělením známky 1 až 6, z každých 50 hodnocení jedné otázky na jedné vysoké škole se spočítala průměrná známka, jež byla srovnávána s takto získaným hodnocením na ostatních vysokých školách. Studenti byli navíc dotazováni i na svoje životní podmínky (např. „Kolik hodin týdně věnujete studiu? Máte vedle svého studia nějaké zaměstnání?“).

Výsledky akce se daly v některých ohledech očekávat, v jiných byly překvapivé. Peloton evropských univerzit vedou „aristokratické“ britské univerzity, Cambridge a Oxford. Na každé z těchto univerzit, jejichž „campus“ kráší staletá patina, studuje více než 11 tisíc studentů, jimž se podařilo uspět při náročných přijímacích zkouškách – zato se mohou spolehnout na to, že po zbytek svého života budou náležet k britské akademické elitě. Každý z těchto studentů je současně členem koleje čítající jen několik set osob a na jeho studium bedlivě dohlíží „tutor“ (mentor); student se se svou kolejí identifikuje prostřednictvím velkých slavností (a pitek), povinným nošením taláru i více či méně obskurních rituálů (např. začínající studenti musejí v Oxfordu absolvovat skok do Temže).

A tak se nejlépe studují práva na univerzitách v Tilburgu (Holandsko), Cambridgi, Oxfordu, Löwe-nu (Belgie), Pasově, Edinburgu, na London School of Economics, ve Stockholmu, Lisabonu a na londýnské University College; svou právníkou vědou kdysi slavná univerzita v italském městě Pavii skončila v tomto oboru až na 14. místě, nejhůře dopadla univerzita v Seville a univerzita Paris II. Ve filologii vede univerzita v Helsinkách, následuje Amsterdam, Cambridge, Löwen, Lausanne (Švýcarsko), Louvain-la-Neuve (Belgie), Řím, York (Velká Británie), londýnská College University, Oxford a Edinburgh, nedoporučuje se studovat němčinu v Kolíně, Heidelbergu a v žádném případě na Humboldtově univerzitě v Berlíně, která skončila ve filologii na posledním místě.

Do souhrnné tabulky s názvem „Která země má nejlepší univerzity?“ byly pak zařazeny jen ty země, jež byly v uni-testu zastoupeny nejméně osmi obory. Pořadí je následující: 1. Velká Británie, 2. Holandsko, 3. Německo, 4. Francie, 5. Španělsko, 6. Itálie.

Jaký je žebříček českých vysokých škol? Agentura Sofres-factum uskutečnila v tom ohledu průzkum, jehož výsledky otiskla Mladá fronta Dnes dne 21. května 1998. Více než 1100 respondentům byla položena otázka, která vysoká škola poskytuje nejlepší perspektivy svým absolventům. 76 procent dotázaných preferovalo ovšem Karlovu univerzitu, na 2. (18,5 %) místo se dostaly neuniverzitní vysoké školy – VŠE Praha a ČVUT – a... olomoucká obcí akademická, hlavou vzhůru! (A když hlavu vzhůru, tak samosebou i uši vzhůru a což teprve nos!) Palackého univerzita v Olomouci zaujala 11 procenty 3. místo, před Masarykovou univerzitou v Brně (10,5 %), AMU (5 %)! Ostatní vysoké školy (VŠCHT, Západočeská univerzita v Plzni, ÚJEP v Ústí n. Labe a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích) by se už svými preferencemi nedostaly ani do Parlamentu České republiky a Ostravská univerzita ani Slezská univerzita v Opavě nejsou v tabulce vůbec uvedeny.

Jiří Fiala

...a tento týden...

PONĚLÍ 8. ČERVNA

Kostel P. M. Sněžné, nám. Republiky, 20.00 hod.: tradiční galakonzert – Spirituál kvintet. (V případě velkého zájmu bude koncert ještě v 17.00 hod.) Pořádá UP a duchovní správa studentského kostela P. M. Sněžné.

ÚTERÝ 9. ČERVNA

Kaple Střední zdravotnické školy, Pöttin-geum, 17.30 hod.: Ekumenická (studentská) bohoslužba. Téma: Láska se vždy raduje z pravdy. Pořádá Centrum ekumenického setkávání a dialogu, v rámci celoročního tématu Pravda a smíření. (Představí se pěvecký sbor ukrajinských bohoslovců pod vedením D. Hančarika.)

Literární kavárna (čítárna a studovna olomoucké Okresní knihovny), 18.00 hod.: Beseda s prof. PhDr. Františkem Mezihorákem, CSc., historikem, politologem a vysokoškolským pedagogem Katedry občanské výchovy PdF UP. Beseda bude doplněna autogramiádou.

STŘEDA 10. ČERVNA

Theoretické ústavy LF UP, Hněvotínská 3, 16.00 hod.: Přednáškový večer I. chirurgické kliniky LF UP a FN v Olomouci. Koordinátor: doc. MUDr. Taťána Grosmanová, CSc.

ČTVRTEK 11. ČERVNA

Muzeum umění, Denisova 47, 17.00 hod.: Představují se studenti Katedry hudební výchovy PdF UP.

Z tisku

Vedení UP se bude na nejbližším zasedání zabývat aférou, která vypukla kolem doktorandské práce poslance J. Honajzra, jihomoravského kandidáta Unie svobody do nadcházejících sněmovních voleb. Honajzer čelí podezření, že před třemi roky část své disertační práce přejal a opsal z bakalářské práce studenta J. Křečana. Politik narčení odmítá a tvrdí, že za zveřejněním informací stojí politický útok. „Budu to muset otevřít na poradě děkanů fakult s rektorem,“ řekl včera šéf FF UP V. Řehan. Pavel Šaradín, který na univerzitě učí a práce Honajzra i Křečana zná, tvrdí, že politik opisoval. Podle Řehana je takový případ naprosto bezprecedentní, a proto chce požádat o radu univerzitního právníka. Student J. Křečan se ale politika žalovat nechystá. Říká, že jeho hlavním cílem je dostudovat. „Viděl jsem ale některé pasáže a ty ode mě Honajzer opsal“, podotkl Křečan, který upozornil, že práci nečetl celou. Podle něj by měl spor rozsoudit vyšší akademický orgán složený z odborníků. Nynější kauzu kolem doktorátu považuje Honajzer za pokus o účelovou předvolební mediální diskreditaci.

(Honajzrovým doktorátem se bude zabývat vedení UP, Hanácké noviny – Den, 2. 6.)